
JURYRAPPORT “VAN EMDE BOAS- VAN USSEL” PRIJS 2003¹

Walter Everaerd²

In het najaar van 2002 vroeg Joel Staffeleu mij om voorzitter te worden van de selectiecommissie voor de van Emde Boas - Van Ussel Prijs. Coen van Emde Boas was een seksuoloog van het eerste uur. Hij woonde nog vergaderingen bij van de Wereldliga voor seksuele hervorming in de eerste helft van de vorige eeuw. Van Ussel werd belangrijk na de tweede wereldoorlog. Beide hebben in belangrijke mate bijgedragen aan de vormgeving van seksualiteit - de constructie van seksualiteit in wat moderner jargon - zoals wij die nu nog kennen. Coen van Emde Boas door zijn bemoeienis met wat de seksuele hygiëne werd genoemd en wat nu 'sexual health' heet. Jos van Ussel door zijn boeken zoals 'Afscheid van de Seksualiteit' en 'Intimiteit'. Om hun grote verdiensten werd de prijs naar hen genoemd.

De NVVS Nieuwsbrief van maart 2003 vermeldde dat als andere leden tot de commissie toetraden Marij

Rossmark, Liesbeth Woertman, en Robert Hubers, allen leden van de NVVS. In de oproep om kandida-

¹ Buiten verantwoordelijkheid van de redactie. Laudatio uitgesproken op 26 september 2003 bij de uitreiking van de Van Emde Boas - Van Ussel prijs 2003.

² Prof. Dr. W. Everaerd, emeritus hoogleraar klinische psychologie.

Foto: P. Aquarius

ten te nomineren werd vermeld dat het dit jaar gaat om "een aanmoedigingsprijs, als waardering voor een verdienstelijke bijdrage" aan de seksuologie.

Er werden zeven kandidaten bij de commissie aangemeld. Een daarvan was qua leeftijd en c.v. te veel senior om als kandidaat mee te doen. Van de overgebleven zes hadden drie een zeer kort en nog te pril c.v. Er bleven dus drie kandidaten waaruit echt gekozen moest worden. Dat is niet eenvoudig. Hoe gaat dat? Wel er bestaat een reglement voor de Van Emde Boas - Van Ussel Prijs dat criteria noemt waaraan de kandidaat moet voldoen. Bovendien vereist het reglement dat de commissie, voordat de selectie plaatsvindt, het eens wordt over de criteria en de procedure. Dat maakt niet alleen een serieuze indruk maar het vergemakkelijkt ook de rangordening van de kandidaten.

Men zou verwachten dat leden van een vereniging als de NVVS enthousiast zijn over de mogelijkheid om een van hun collega's een prijs te geven. Dat lijkt niet zo te zijn als je deelneemt aan de selectiecommissie. De kandidaten komen mondjesmaat binnen en er zijn heel weinig leden die zich moeite getroosten om iemand voor te dragen. Je zou diegene die de winnaar aanbrengt een percentage van de prijs kunnen geven. Het bestuur kan wellicht een nog meer effectieve aanmoediging tot kandidaatstelling bedenken. Dit is ook de plaats om mijn mede-commissieleden te bedanken voor onze plezierige samenwerking.

De commissie meent dat zij voor 2003 een zeer verdienstelijke kandidaat bij het bestuur heeft voorgedragen. Het bestuur kon zich unaniem vinden in de voordracht. Daarom kan ik U nu meedelen dat als winnaar van de van EmdeBoas-vanUssel Prijs 2003 - de

aanmoedigingsprijs - is gekozen: Jacques van Lankveld.

Jacques van Lankveld werd door de selectie-commissie voorgedragen omdat hij met de ontwikkeling van zijn bibliotherapie een belangrijke bijdrage leverde aan de seksuologische hulpverlening, en voorts voor zijn werk als hoofdredacteur van het Tijdschrift voor Seksuologie.

De commissie hoopt en vertrouwt dat Jacques zijn werk op het gebied van de seksuologie nog lang zal voortzetten. Gisteravond hoorde ik over de nieuwste hype in de forensische zorg voor onbehandelbare psychopaten, de transcraniële magnetische stimulatie (TMS). Nu Jacques naar de Pompekliniek gaat, kan hij zich wellicht ook richten op seksuologische toepassingen. Het gebied voor stimulatie van de penis zit in de diepte van de longitudinale groeve en is wat moeilijk te stimuleren met TMS, maar je weet maar nooit.

Jacques van Lankveld woonde en werkte de afgelopen jaren in Zuld-Limburg. Hij werkte in het Academisch Ziekenhuis van Maastricht en bij de Universiteit van Maastricht en hij woonde in Vilt, een deel van de gemeente Valkenburg, en hij werkte ook nog in zijn eigen praktijk in Voerendaal. Hij gaat nu weer werken in Nijmegen. Uit zijn CV begrijp ik dat het zo 'n beetje de grenzen van zijn biotoop zijn, de as Nijmegen-Maastricht en wat daar in de buurt ligt. Er was een seksuologisch uitstapje van 6 jaar naar Leiden.

Zijn beroepsleven heeft zich voornamelijk geconcentreerd rond de beloningen in ons leven en dan vooral rond wat daar allemaal mee mis kan gaan. Alcohol en drugs in Helmond en daarna seks in Eindhoven, Leiden, Maastricht en Voerendaal. De bibliotherapie is een vrucht van Jacques' opleiding bij het Instituut voor Rationele Therapie. Dat is gemakkelijk te zien als je naar de inhoud van de 'lessen' kijkt. Het bijzondere is dat Jacques zijn bedenkensel aan deugdelijk onderzoek heeft onderworpen. Het bleek te werken. Jacques publiceerde daarover in internationale seksuologische en klinisch psychologische tijdschriften. Zijn lijst van ongeveer 70 publicaties getuigt van zijn brede belangstelling voor seksuologische onderwerpen.

Het Tijdschrift voor Seksuologie nam hij met Michiel Hengeveld over van Koos Slob. Het vervangen van Koos Slob als hoofdredacteur is geen eenvoudige zaak, maar bovendien het Tijdschrift bloeiende houden is een grote verdienste. De commissie voor de Van Emde Boas - Van Ussel Prijs had dus meer dan genoeg redenen om aan het bestuur voor te stellen om Jacques aan te moedigen om voort te gaan op de ingeslagen weg.